

Спеціалізований туризм

Тема 3 Спортивний туризм.
Альпінізм.

Спортивний туризм

специфічний вид туристично-спортивної діяльності, головною формою якої є спортивний похід або змагання з видів туризму; ці види діяльності спрямовані на випробування фізичних, психічних, духовних сил людини, удосконалення туристської майстерності туриста, виконання нормативів спортивних розрядів.

Спортивний туризм має два напрямки розвитку:

- ▶ Маршрутний туризм - проходження маршрутів туристично-спортивних походів;
- ▶ Змагальний туризм - підготовка та участь у змаганнях з техніки спортивного туризму.

Спортивний туризм

Види спортивного туризму:

- ▶ пішохідний,
- ▶ гірський,
- ▶ лижний,
- ▶ водний,
- ▶ велосипедний,
- ▶ спелеотуризм,
- ▶ вітрильний,
- ▶ автомобільний тощо.

Організаційними формами спортивного туризму є:

- ▶ походи,
- ▶ змагання,
- ▶ збори.

Спортивний туризм

За характером організації туристичні походи можуть бути:

- ▶ плановими
- ▶ самодіяльними

За складністю:

- ▶ категорійними
- ▶ некатегорійними

За формою проведення:

- ▶ походи вихідного дня
- ▶ багатоденні походи
- ▶ навчально-тренувальні збори
- ▶ експедиції

Спортивний туризм

Згідно з Єдиною спортивною класифікацією України за складністю походи поділяються на три ступені складності від I до III і шість категорій - від I до VI.

На проходження обраного та розробленого маршруту певної категорії складності група повинна отримати висновок маршрутно-кваліфікаційної комісії (МКК). Після завершення спортивного походу група повинна скласти письмовий звіт. У разі позитивного рішення МКК про похід, керівник та учасники отримують довідки встановленого зразка про проходження спортивного маршруту.

Самодіяльний похід можна вважати спортивним лише тоді, коли група зареєструвала маршрут в МКК, а пройшовши його, склала звіт і одержала документи про затвердження маршруту. Якщо ж ніякі документи не оформлювались, такий туризм до спорту немає ніякого відношення.

На основі довідок про участь у походах і звітах туристам присвоюються спортивні розряди та звання майстер спорту України з туризму.

Розробка маршруту походу

Підготовка маршруту поділяється на такі етапи:

- ▶ Збір інформації про район походу
- ▶ Розробка маршруту
- ▶ Загальний розрахунок часу та оформлення маршрутної документації
- ▶ Складання кошторису

За побудовою маршрути можуть бути:

- ▶ Лінійними - починаються в одному населеному пункті, закінчуються в іншому
- ▶ Кільцевими - починаються і закінчуються в одному і тому ж пункті
- ▶ Радіальними - вихід на маршрут з подальшим поверненням в початковий пункт
- ▶ Комбінованими - поєднання різних видів

Складання кошторису

Основні статті витрат:

- ▶ Проїзд групи в обидва кінці
- ▶ Внутрішні переїзди під час походу
- ▶ Плата за стоянки, готель, камери зберігання
- ▶ Харчування
- ▶ Придбання та прокат групового спорядження
- ▶ Комплектація технічної та медичної аптечки
- ▶ Плата за прохід через заповідні зони та реєстрацію в контрольно-рятивній службі
- ▶ Оплата екскурсій
- ▶ Непередбачені витрати

Похідне особисте та групове спорядження

Особисте

- ▶ Рюкзак (м'який не має каркасної основи), анатомічний (напівжорсткі з внутрішнім каркасом), станковий (має алюмінієвий або титановий каркас). За об'ємом - до 40 л - малі, 40-70 л - середні, від 70 л великі).
- ▶ Килимок (карімат)
- ▶ Спальний мішок - за конструкцією спальник-ковдра, спальник-кокон, за температурним режимом - літні, міжсезонні, зимові, за матеріалом наповнення - синтетичні, натуральні.
- ▶ Взуття
- ▶ Особисті дрібні речі

Групове спорядження

- ▶ Намет - одношаровий, двошаровий, за формою - напівсфера, напівбочка, шатровий намет, тент.
- ▶ Відра, каструлі, сковороди
- ▶ Інструменти і спеціальні прилади - сокира, пила, безмін, електричні ліхтарики, бензинові пальники, газові пальники

Організація спортивно-комерційних турів

До роботи в таких турах мають залучатися професійно підготовлені фахівці-інструктори, гіді-провідники, які мають супроводжувати туристів на всій протяжності маршруту. У цих турах можуть бути змагання команд, що організовуються згідно з вимогами МКК.

Якщо маршрут 5-6 категорій, група забезпечується не менше, ніж двома гідями-провідниками.

Учасник повинен надати підписку про те, що йому було роз'яснено ступінь небезпеки, що може виникнути у процесі проходження маршруту, страхування від нещасного випадку є обов'язковим.

Альпінізм

Специфічний вид діяльності людини, пов'язаний зі сходженням на гірські вершини із суто спортивних, господарських, військових, романтичних або естетичних розумінь.

Альпінізм як вид спорту - сходження на вершини гір складними важкодоступними маршрутами.

Компоненти ресурсної бази альпінізму:

- ▶ Гори
- ▶ Людина
- ▶ Економічний компонент - інфраструктурне та організаційне забезпечення. Інфраструктурне забезпечення - клуби та асоціації, організаційне забезпечення базується на послугах туристичних фірм, туристичних баз, спеціалізованих магазинів, прокаті спорядження, спонсорській допомозі тощо.